

Dato: 05.11.2020

Init: astalk

P-nr.: 4200700

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Sendt som mail til: ens@ens.dk

Kopi til: lwj@ens.dk, tsd@ens.dk og lovja@ens.dk
ENS journalnummer: 2020-12304

DNNK og C2C CC's hørings svar til: Udkast til bekendtgørelser som følger af lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v.

Det Nationale Netværk for Klimatilpasning (DNNK) og Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC) hilser en gennemgribende revision af reglerne for klimatilpasning velkommen, og ser den politiske aftale om klimatilpasning fra foråret 2020, som et vigtigt skridt i den rigtige retning mod et klimatilpasset Danmark.

Vi har, som KL, DANVA, FRI mv. dog konstateret, at forslaget til *lov om Spildevandsforsyningernes klimatilpasning m.v.* og de tilhørende bekendtgørelser indeholder en række elementer, der gør at vi frygter, at ændringerne ikke kommer til at fremme klimatilpasning, men derimod ligefrem vil bremse dem.

Vi står over for vor tids største anlægsinvesteringer, der skal tilpasse os til fremtidens klima. Dette indeholder en mulighed for at påvirke vores byer, landområder og kyster positivt, og det er derfor vigtigt at det gøres klogt og i fællesskab.

DNNK blev dannet i februar 2020 ved en sammenlægning af fire eksisterende klimatilpasningsnetværk og repræsenterer 40 kommuner, 22 forsyningsselskaber, 10 vidensinstitutioner, 54 virksomheder, 4 regioner, styrelser samt flere borgergrupper. DNNK repræsenterer altså tilsammen mange af de aktører, der arbejder med klimatilpasningen i dag, herunder de der implementerer den dertil hørende lovgivning. Endvidere har DNNK mange års erfaring med projekter og forskning inden for klimatilpasning, gennem netværkets medlemmer og gennem erfaringer fra de fire tidligere netværk. Vi tillader os derfor på denne faglige baggrund at kommentere på lovpakken, der vil have en stor effekt på fremtidens klimatilpasning.

En af de vigtige aktører i DNNK er EU LIFE IP projektet Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC), der er forankret i Region Midtjylland. DNNK og C2C CC fremsender hermed et fælles hørings svar.

Hørings svar fra DNNK og C2C CC

De største udfordringer i loven og de tilhørende bekendtgørelser, som vi har identificeret er:

1. **Effektiviseringskrav vil bremse klimatilpasningen.** Effektiviseringskrav, der er udformet i modstrid med intentionen om at skabe øget incitament for klimatilpasningsløsninger, betyder, at kravene kommer til at virke modsat hensigten og i strid med den politiske aftale, der blev indgået i foråret 2020 om klimatilpasning. I værste fald, kan effektiviseringskravene medføre ringere kvalitet i spildevandsselskabernes drift på andre områder, da effektiviseringerne må hentes ud af selskabernes daglige drift.

2. **Udfordringer med indfrielse af krav fastsat i kommunal planlægning.** Der indføres med lovpakken en usikkerhed i forhold til, om forsyningsselskaberne kan opnå tillæg til deres økonomiske ramme, til indfrielse af det i spildevandsplanen fastsatte serviceniveau. Årsagen er kravet om dokumentation overfor Forsyningssekretariatet, der gør at forsyningsselskaberne kan risikere, ikke at få tillæg til at kunne gennemføre en kommunal planlagt klimatilpasning.
3. **Manglende stillingtagen til udfordringer med stigende terrænnær grundvand.** DNNK og C2C CC savner, at udfordringerne med stigende terrænnært grundvand adresseres. Vi mener derfor, at bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber bør ændres, således at forsyningsselskaberne fremadrettet må eje og drifte installationer til håndtering af drænvand. Håndtering af det terrænnære grundvand i klimatilpasningen udgør et stigende problem i byerne. I regi af C2C CC er der udarbejdet et screeningsværktøj til oversvømmelsesrisiko ved stigende terrænnært grundvand, der angiver massive udfordringer i fremtiden. Der er både samfundsøkonomiske og driftsmæssige fordele ved at placere dette ansvar hos vandselskaberne, som dertil også vil få mulighed for at dræne vand fra overfladebaserede løsninger. En løsning, der ikke er muligt indenfor gældende lovgivning, og altså heller ikke med den igangværende revision af lovpakken.
4. **Udeladelse af ikke markedsbaserede merværdier**

DNNK og C2C CC har følgende bemærkninger til forslag til *Bekendtgørelse om fastsættelse af serviceniveau for tag- og overfladevand - Den samfundsøkonomiske metode* og dennes Bilag 1.

- a. **Manglende inddragelse af eksisterende erfaringer og viden fra forskningsprojekter.** Bilag 1 angiver, at de samfundsøkonomiske beregninger skal foretages med baggrund i markedsomsatte værdier. Vi anbefaler, at dette ændres til at indbefatte merværdier generelt. Den oparbejdede erfaring på de overfladebaserede klimatilpasningsprojekter har netop haft merværdier og multifunktionalitet som unikke designparametre, hvor de både beskytter mod oversvømmelser, skaber bedre natur, miljø og biodiversitet, samt skaber rekreative områder for borgerne.

Denne helhedsorienterede tilgang giver i dag Danmark et forspring indenfor innovation og eksport af vand og klimatilpasning. Det er derfor vigtigt, at dette potentiale udnyttes, og at disse principper bevares. Der eksisterer i dag mange gode eksempler, som medregner merværdier og som bør danne grundlag for fremtidens praksis, ikke mindst Naturstyrelsen værktøj PLASK, samt konkrete anlægsprojekter, hvoraf mange ligger som inspiration for praksis på Miljøstyrelsens hjemmeside klimatilpasning.dk. Derudover, henviser vi til [branchens anbefalinger fra Den Nationale Konference om Klimatilpasning 2019](#) samt nyeste viden fx fra forskningsprojektet "Tættere på klimatilpasningens samlede effekter" på Københavns Universitet.

- b. **Manglende sammenhæng mellem igangværende planlægning og Bilag 1.** Bilag 1 lægger op til, at skybrudsplaner og dertil hørende serviceniveau beregnes ud fra en tilgang som metode 3 i skrift 31. Lovforslaget belyser dog ikke, hvordan kommuner og forsyninger, der allerede har planlagt og anlagt projekter ud fra andre antagelser (fx metode 1 og 2 i skrift 31), skal håndtere denne ændring, og/eller hvordan en eventuel overgang kan se ud. Implementeringen af bekendtgørelsen kan medføre, at flere kommuner og forsyninger, gennem en årrække, har lavet betydelige fejlinvesteringer. Dette som konsekvens af at have være på forkant med klimatilpasningen, og i fuld overensstemmelse med den gældende lovgivning. Yderligere skal flere starte forfra. Sammenlagt med de endnu større model- og

dokumentationskrav, er der en risiko for at pengene bliver brugt på dyr rådgivning og planlægning, og at projekterne aldrig kommer i mål.

- c. **Rammerne for praksis skal være på linje med EU's politik.** EU's nye klimatilpasningsstrategi kommer primo 2021 og vil danne ramme for medlemslandenes klimatilpasningsstrategier, som igen danner rammen for de kommunale klimatilpasningsplaner. Vigtigheden af merværdier i klimatilpasningen er understreget i EUs klimatilpasningsstrategi 2021 og i de tilknyttede støttegivende programmer, herunder LIFE og Green Deal, der angiver retningen for EU's udvikling.

EU anviser klimatilpasning med merværdier indenfor især biodiversitet, naturbaserede løsninger, økosystemtjenester og CO₂-binding samt disses betydning for menneskers sundhed (rekreativt, luftkvalitet, køling af byerne mm). Sundhed angives tilmed i forbindelse med evaluering af de kommende LIFE projekter som særligt vigtigt i en tid med COVID-19. Implementering af bekendtgørelsens Bilag 1 risikerer derfor at være uaktuelt, inden for en kort årrække.

Vi anbefaler en samlet og samtidig revision af lovgivningen på området

Vi frygter, at loven og bekendtgørelserne trækker i en anden retning end intentionerne om øget klimatilpasning og grøn omstilling af vores samfund. Dette skal ses både i en national og europæisk kontekst.

Derudover er der en række væsentlige kommentarer til lovpakken om, at der bør gennemføres en større samlet revision af lovgivningen på området, fx sammen med den kommende revision af økonomisk regulering af vandsektorloven, der er planlagt til 2021.

Generelt anerkender vi ønsket om ensretning og regelforenkling på området. Dog indføres der med lovpakken meget kontrol med om klimatilpasningsprojekterne er omkostningseffektive, og en øget kontrol af indsatserne placeres i Forsyningssekretariatet. Vi opfordrer derfor til en samlet lovgivning, der i større grad afspejler tillid til, at kommuner og forsyninger er økonomisk ansvarlige i deres planlægning og udførelse af projekter.

Det vil herved være muligt at være på linje med EU klimatilpasningsstrategi, samt inddrage de væsentlige erfaringer fra de hundredvis af gennemførte klimatilpasningsprojekter og nyeste viden.

DNNK og C2C CC står naturligvis til rådighed for nærmere drøftelse af dette hørings svar.

Med venlig hilsen

Frank Brodersen
Forperson for DNNK

Dorthe W. Selmer
Næstforperson for DNNK/projektleder C2C CC